

Nr 102.

Ankom till riksdagens kansli den 4 april 1930 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, jämte två i ämnet väckta motioner.
(2:a avd.)

I den till riksdagen den 3 januari 1930 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1930/1931 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkt 200 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag) föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition angående statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, i riksstaten för budgetåret 1930/1931 för ändamålet beräkna ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition, nr 132, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för sistnämnda dag, föreslagit riksdagen att till statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, bevilja för budgetåret 1930/1931 ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott meddela.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sist omfördäda statsrådsprotokoll.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herrar *E. Jonsson* och *D. Hansén* (nr 272) och den andra inom andra kammaren av herr *A. Wikström* m. fl. (nr 435), i vilka motioner hemställts, att riksdagen på grund av Kungl. Maj:ts proposition nr 132 måtte besluta att till statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet inom Jämtlands, Västerbottens och Norr-

bottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, bevilja för budgetåret 1930/1931 ett extra reservationsanslag av kronor 500,000 att utgå under de villkor och bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott meddela.

Beträffande de av motionärerna till stöd för deras framställning andragna skälen får utskottet hänvisa till motionen I: 272.

Sedan år 1923 föreligger hos Kungl. Maj:t ett av särskilda sakkunniga inom skolöverstyrelsen, tillkallade på grund av riksdagsskrivelsen den 15 juni 1920 (nr 365) och jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande av den 8 april 1921, avgivet betänkande och förslag angående statsbidrag till uppförande av byggnader för folkskoleväsendet i riket (Statens offentliga utredningar 1923: 55). Detta förslag har på grund av sina vittgående ekonomiska konsekvenser hittills icke föranlett någon åtgärd från Kungl. Maj:ts sida.

Emellertid hava beträffande de norrländska skoldistrikten statsmakterna dock vidtagit åtgärder i det syfte, de sakkunnigas förslag avsåg att främja.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har sålunda riksdagen till statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet i vissa av rikets nordligaste gränsorter såsom extra reservationsanslag anvisat för budgetåret 1924/1925 200,000 kronor samt för vart och ett av budgetåren 1925/1928 och 1929/1930 325,000 kronor eller inalles 1,500,000 kronor. Av detta anslag lämnas bidrag till såväl skolhus som lärarbostäder, likväl ej efter någon fixerad skala utan med det belopp, som Kungl. Maj:t vid prövning i varje särskilt fall finner skäligt. Bidragen hava merendels växlat mellan 60—80 procent av byggnadskostnaden. Författningsbestämmelserna i ämnet återfinnas i kungörelsen den 5 november 1924 (nr 468).

Under punkt 185 av 1928 års åttonde huvudtitel framhöll dåvarande departementschefen, hurusom i Norrland funnes åtskilliga skoldistrikt utom de finsktalande, som vore synnerligen hårt skattetyngda, och att i övrigt förhållandena vore likartade med dem, som rådde inom de finsktalande områdena. Även i dessa skoldistrikt hade behovet av statsunderstöd till skolhusbyggnader gjort sig gällande.

Med anledning härav hade skolöverstyrelsen anmodats att verkställa och till Kungl. Maj:t avgiva av kostnadsberäkning åtföljd utredning angående behovet av byggnader för folkskoleväsendet i de delar av Norrland, som icke vore att hänföra till rikets nordligaste gränsorter. Sådan utredning avgavs sedermera av överstyrelsen, som förutsatte, att endast sådana distrikt skulle ifrågakomma till statsbidrag, vilkas utdebitering uppginge till minst 10 kronor per inkomsthundra. Statsbidraget beräknade överstyrelsen till i genomsnitt 50 procent av byggnadskostnaden. Med en kostnadssumma av 3,600,000 kronor, fördelad på två år med 1,800,000 kronor per år, skulle i enlighet med denna beräkning erfordras ett statsbidragsanslag av 900,000 kronor för vart och ett av två budgetår.

Departementschefen uttalade sig för att en blivande statshjälp för bygg-

nader till skolväsendet begränsades att avse allenast skoldistrikt inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, vilka vore i detta hänseende sämst lottade. Vidare ansåge han lämpligt att, liksom ifråga om de finsktalande distrikten, statsbidraget icke normerades efter någon fastställd skala, med hänsyn till utdebitering eller eljest, utan finge utgå efter prövning av Kungl. Maj:t från fall till fall. De närmare villkoren och bestämmelserna för understöds utgående borde fastställas av Kungl. Maj:t. Sannolikt kunde härvid de föreskrifter, som gällde för de finsktalande distrikten, tjäna till god ledning. För ändamålet föreslog departementschefen ett anslag av 100,000 kronor för budgetåret 1928/1929.

I skrivelse den 15 maj 1928, nr 817, anförde härefter riksdagen under punkt 178 bland annat följande:

Då det nu avses att inleda en verksamhet, som kan komma att framdeles medföra betydande statsutgifter, har riksdagen ej kunnat undgå att ställa sig i viss mån tveksam mot förslaget. Frånvaron av mera bestämda grunder för statsbidragens utgående och angivandet, att bidragens utdelning skulle ske efter diskretionär prövning av Kungl. Maj:t, har än mer ökat riksdagens betänkligheter.

Med hänsyn emellertid till det behjärtansvärda ändamål, för vilket anslaget är avsett, har riksdagen dock ej velat motsätta sig vad nu föreslagits. Riksdagen vill emellertid erinra därom, att ett av särskilda sakkunniga utarbetat förslag angående statsbidrag till uppförande av byggnader för folkskoleväsendet i riket föreligger och för närvarande är beroende på Kungl. Maj:ts prövning, vilket förslag jämväl innefattar vissa närmare angivna grunder för utgående av eventuellt statsbidrag till detta ändamål. Utan att nu taga ställning till detta förslag vill riksdagen framhålla angelägenheten av att, därest fortsatt anslag kommer att av nästa års riksdag äskas för det ändamål, som under förevarande punkt avses, ett förslag i sådant hänseende åtföljes av en närmare angiven plan för utvecklingen av den tilltänkta verksamheten på detta område samt av vissa närmare grunder för statsbidragens utgående.

Under uttalande härav anmälde riksdagen, att riksdagen till statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, beviljat för budgetåret 1928/1929 ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Kungl. Maj:t kunde finna gott meddela.

Genom beslut den 8 juni 1928 utfärdade Kungl. Maj:t härefter kungörelse (nr 293) angående statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet inom vissa skoldistrikt i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län att lända till efter rättelse från och med den 1 juli 1928 tills vidare, så länge medel för ändamålet funnes att tillgå.

Sedan åtskilliga skoldistrikt i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län anhållit om statsbidrag av här ifrågavarande slag tilldelade Kungl. Maj:t genom beslut den 30 augusti 1929 jämlikt omförmälda kungörelse sex skoldistrikt statsbidrag för utförande av byggnader för folkskoleväsendet vid vissa skolor.

Slutligen anbefalldes Kungl. Maj:t genom samma beslut den 30 augusti 1929 skolöverstyrelsen att med anledning av vad riksdagen anförde i skrivelse den 15 maj 1928 nr 8 A punkten 178:o) utarbета plan för en fortsatt statlig understödsverksamhet på ifrågavarande område ävensom taga under övervägande frågan, huruvida andra grunder för understödets utgående än de nu gällande kunde böra fastställas samt att i nu angivna hänseenden till Kungl. Maj:t inkomma med utredning i så god tid, att ärendet kunde hinna föreläggas 1930 års riksdag.

Till åttlydnad av vad sålunda föreskrivits har skolöverstyrelsen den 20 november 1929 till Kungl. Maj:t inkommit med yttrande och förslag i ämnet.

Överstyrelsen har genom folkskolinspektörerna inhämtat uppgifter beträffande de olika skoldistrikten angående dels den kommunala beskattningen för åren 1928 och 1929, omfattande uttaxeringen till den borgerliga och kyrkliga kommunen ävensom landstings- och vägs-katt, dels approximativ beräkning över kostnaderna för erforderliga skolbyggnader. Undersökningen, som omfattar 105 skoldistrikt i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, vilka samtliga äro i behov av nybyggnader för folkskoleväsendet, giver vid handen, att under år 1929 3 skoldistrikt hade en kommunal uttaxering av mindre än 10 kronor per inkomsthundra, 51 mellan 10 och 15 kronor, 39 mellan 15 och 20 kronor, 10 mellan 20 och 25 kronor samt 2 mer än 25 kronor. På samtliga 105 skoldistrikt kommer en beräknad byggnadskostnad av 23,042,000 kronor.

Efter den kommunala uttaxeringen räknad fördelar sig nämnda total-kostnad sålunda:

på skoldistrikt med mindre än 10 kronors uttaxering	kronor	810,000
» » » 10—15 » » »	»	6,331,500
» » » 15—20 » » »	»	12,114,000
» » » 20—25 » » »	»	2,462,500
» » » mer än 25 » » »	»	1,324,000

Emellertid hava folkskolinspektörerna jämväl gjort en beräkning av det byggnadsbehov, som anses böra fyllas under vart och ett av de närmaste fem budgetåren och därvid kommit till en sammanlagd byggnadskostnad av 9,441,000 kronor, sålunda fördelad:

budgetåret 1930/1931	..... kronor	2,159,500
» 1931/1932	..... »	1,790,000
» 1932/1933	..... »	1,830,000
» 1933/1934	..... »	1,938,500
» 1934/1935	..... »	1,723,000

Fördelade efter den kommunala uttaxeringen ställa sig de beräknade års-kostnaderna på följande sätt:

Budgetåret	Byggnadskostnader för skoldistrikt med en kommunal uttaxering av					Summa Kronor
	mindre än 10 kronor	10—15 kronor	15—20 kronor	20—25 kronor	mer än 25 kronor	
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	
1930/1931	20,000	826,000	942,000	250,000	121,500	2,159,500
1931/1932	30,000	601,000	888,000	171,000	100,000	1,790,000
1932/1933	20,000	646,000	809,000	266,000	89,000	1,830,000
1933/1934	520,000	359,000	801,000	140,000	118,500	1,938,500
1934/1935	70,000	505,000	873,000	176,000	99,000	1,723,000
Summa	660,000	2,937,000	4,313,000	1,003,000	528,000	9,441,000

I ärendet har statskontoret den 3 januari 1930 avgivit utlåtande.

Skolöverstyrelsen och statskontoret hava framhållit, att man för ordnande av här förevarande angelägenhet kunde tänka sig två huvudvägar: endera rätt för varje kommun, som uppfyllde vissa förutsättningar, att erhålla statsbidrag enligt av Kungl. Maj:t och riksdagen bestämda, i allmän författning angivna grunder, eller ock att, såsom varit fallet med det av 1928 års riksdag för ändamålet anvisade anslaget, Kungl. Maj:t i varje särskilt fall bestämde bidragsbeloppet med hänsyn till skoldistriktets ekonomiska förhållanden och övriga omständigheter.

Enligt departementschefens mening kunna vissa skäl anföras till förmån för det förstnämnda alternativet, främst att detta onekligen skulle vara det verksammaste sättet att stödja här ifrågavarande skoldistrikt. Men genomförandet av en sådan anordning, där utgifterna skulle komma att utgå så att säga automatiskt, krävde, att anslaget finge karaktär av förslagsanslag. Och något sådant funne departementschefen sig, i likhet med statskontoret, förhindrad att tillstyrka, med hänsyn till de betydande belopp det här kunde komma att röra sig om. Han har erinrat om att enligt de år 1929 insamlade uppgifterna på samtliga de 105 skoldistrikt, det här gällde, komme en beräknad byggnadskostnad av 23,042,000 kronor, ävensom att skolöverstyrelsen, under förutsättning att statsunderstödet beräknas till i medeltal 50 procent av byggnadskostnaderna, för den närmaste femårsperioden räknat med ett årligt anslag av statsmedel av 750,000 kronor. Departementschefen har vidare framhållit, att redan nu under åttonde huvudtiteln finnes ett flertal automatiskt tillväxande förslagsanslag, vilka ställde mycket stora krav på statskassan. Enligt hans mening krävde hänsynen till statsfinanserna, att man noga betänkte sig, innan man ginge in för att betunga budgeten med ytterligare ett dylikt anslag.

Departementschefen anser sig därför böra förorda att, i likhet med vad som skedde vid 1928 års riksdag och i överensstämmelse med vad som under åtskilliga år tillämpats i fråga om byggnadsanslaget till rikets nordligaste gränsorter, ett extra reservationsanslag beviljas för ändamålet, utan

att några fixerade normer fastställas för bidragens utgående. Liksom beträffande byggnadsanslaget till rikets nordligaste gränsorter borde i stället åt Kungl. Maj:t överlåtas att enligt bestämmelserna i kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 293) från fall till fall pröva, med huru stort belopp understödet skall utgå. Detta system hade med gott resultat tillämpats i fråga om de nordligaste gränsorterna, och departementschefen kunde icke se något skäl, varför ej förhållandet skulle bli detsamma i nu förevarande fall. Visserligen gällde det här ett mycket större antal skoldistrikt än i de nordligaste gränsorterna, varför prövningen kunde bli krävande, men denna omständighet syntes departementschefen ej böra tillmätas någon större betydelse.

Skolöverstyrelsen har för den närmaste femårsperioden beräknat antingen — under förutsättning att statsunderstödet uppskattas till i medeltal 50 procent av byggnadskostnaderna — ett extra reservationsanslag av 3,750,000 kronor, varav ett belopp av 750,000 kronor skulle anvisas för ett vart av budgetåren 1930/1935, eller — under förutsättning att statsunderstödet uppskattas till i medeltal $33 \frac{1}{3}$ procent av byggnadskostnaderna — ett extra reservationsanslag av 2,500,000 kronor, varav ett belopp av 500,000 kronor skulle anvisas för ett vart av budgetåren 1930/1935.

Departementschefen instämmer i statskontorets uppfattning, att det icke syntes lämpligt att, såsom skolöverstyrelsen sålunda föreslagit, på en gång bevilja ett för en hel femårsperiod avsett belopp, utan torde åtminstone under den första perioden anslag för endast ett år i sänder böra beviljas.

Vad beträffade storleken av det anslag, som kunde böra beräknas för budgetåret 1930/1931, hade det, framhåller departementschefen vidare, varit i hög grad önskvärt, att för ändamålet kunnat disponeras ett större belopp, så att en verksam hjälp kunnat lämnas ett flertal skoldistrikt. Av budgetära skäl vore departementschefen emellertid ej i tillfälle att härutinnan gå längre än sin företrädare i ämbetet utan nödgades inskränka sig till att förorda, att anslaget för budgetåret 1930/1931 måtte upptagas med ett belopp av 100,000 kronor, som torde böra avses för skoldistrikt med synnerligen svag ekonomisk ställning.

Departementschefen har slutligen nämnt, att, om riksdagen ställde medel till förfogande för budgetåret 1930/1931, han ansåge lämpligt, att de ansökningar, som vid Kungl. Maj:ts fördelning av anslaget för budgetåret 1928/1929 icke kunde föranleda någon åtgärd på grund av anslagets otillräcklighet, ånyo upptoges till prövning. Dessa ansökningar torde, så snart riksdagen fattat beslut i ämnet, böra återremitteras till överstyrelsen för att tagas i förnyat övervägande.

Motionärerna hava anslutit sig till skolöverstyrelsens förslag och hemställt om höjning av anslaget till 500,000 kronor. Motionärerna hava i detta sammanhang erinrat därom, att ansökningar om understöd ur det av 1928 års riksdag beviljade anslaget å 100,000 kronor inkommo från icke mindre

än 25 skoldistrikt, samtliga i det mest trängande behov både av de planerade skolbyggnaderna och av understöd till deras uppförande. Men endast sex sökande kunde beviljas understöd. De övriga hade nödgats ställa sina förhoppningar på framtiden. Men deras väntan måste bli ganska lång. Motionärerna hava erinrat därom, att Kungl. Maj:t icke av 1929 års riksdag äskade medel för nu ifrågavarande ändamål, och riksdagen avslog de motioner, i vilka hemställts om medels beviljande. Även om 1930 års riksdag beviljade anslag, komme fördenskull längre tid att förflyta, innan nya understöd kunna utdelas, än vad fallet blivit, därest anslag stått till förfogande jämväl för innevarande budgetår. I varje fall hade en sådan förskjutning ägt rum, att ett antal skoldistrikt, som kunnat få bidrag, därest anslag kontinuerligt beviljats, nu måste vänta minst ett år, innan de kunna få bidrag.

Under sådana förhållanden vore det, enligt motionärernas uppfattning, så mycket mer av behovet påkallat, att det anslag, som nu eventuellt beviljades, bleve så stort, att de i fråga om behovet av skolbyggnader mest trängda skoldistrikt kunde erhålla bidrag till avhjälpande av de mest påtagliga bristerna.

Motionärerna hava slutligen framhållit, att alla de skoldistrikt, som ifrågasättas till erhållande av understöd, vore skattetyngda och att de flesta av dem tillhörde den grupp av svenska kommuner, inom vilka skattetungan vore störst och skattekraften minst.

Utskottets
yttrande.

Genom den förevarande propositionen torde på ett nöjaktigt sätt hava klarlagts omfattningen av det byggnadsbehov, som för folkskoleväsendets vidkommande är för handen i nu ifrågavarande skoldistrikt. Av den förebragta utredningen synes utskottet framgå, att, om någorlunda tillfredsställande förhållanden i berörda hänseende skola kunna inom överskådlig tid bringas till stånd, det är nödvändigt, att staten fullföljer den understödsverksamhet, som av 1928 års riksdag inleddes. Det är visserligen sant, att även inom andra delar av landet skoldistrikt finnas, vilka äro hårt betungade av utgifter för tillgodoseende av skolväsendets lokalbehov. Men det gäller där merendels enstaka fall, under det att det här är fråga om ett sammanhängande område med gles bebyggelse, där fattigdom bland befolkningen och en hård skattetunga utgöra en mera allmän företeelse. Skolbyggnadsfrågans lösning möter därför i dessa trakter alldeles särskilda svårigheter, vilka synas utskottet för ifrågavarande skoldistrikt — liksom för de finsktalande gränsdistrikten — motivera en undantagsställning. Med hänsyn till nu anförda förhållanden finner sig utskottet böra tillstyrka, att ett särskilt anslag beviljas såsom understöd till byggnader för folkskoleväsendet i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län med undantag av rikets nordligaste gränssorter, vilka redan förut åtnjuta understöd av detta slag från ett särskilt riksstatsanslag.

I fråga om grunderna för berörda understöds utgående synes utskottet vad Kungl. Maj:t härutinnan föreslagit böra vinna godkännande. De bestämmelser, som utfärdats genom kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 293) — återgiven å sid. 3—5 i den kungl. propositionen — och avseende det av 1928 års riksdag för ändamålet beviljade anslaget å 100,000 kronor, torde alltså enligt utskottets mening böra vinna tillämpning även beträffande de anslag, som kunna komma att för samma ändamål anvisas i fortsättningen. Detta innebär bland annat, att någon viss utdebitering av kommunalskatt (lägst) icke skulle sättas såsom villkor för understöds erhållande, och att understödens utmätande ej skulle ske efter någon med avseende å skattetrycket eller eljest fixerad skala, utan att Kungl. Maj:t skulle äga full frihet att efter omständigheterna i varje särskilt fall avgöra, om och med vilket belopp understöd må utgå, alltså på samma sätt som hittills skett i fråga om motsvarande understöd till de finsktalande gränsorterna. Utskottet föredrager denna metod framför bidragens utmätande efter en automatiskt verkande skala, enär den synes utskottet erbjuda de största möjligheterna till ett avvägande av understöden på lämpligt sätt, d. v. s. med hänsyntagande till alla de olika omständigheter, som i det enskilda fallet skäligen bör inverka på frågan om understödets storlek. Utskottet förutsätter emellertid, att understöd icke må ifrågakomma i andra fall, än där ett sådant anses påkallat jämväl med hänsyn till skoldistriktets *ekonomiska* förhållanden. Vidare anser utskottet, att understöd i regel icke bör tilldelas skoldistrikt för byggnadsföretag, som redan kommit till stånd, för så vitt ej särskilt ömmande omständigheter föreligga.

Vad angår beloppet av det anslag, som för ändamålet bör ställas till förfogande för budgetåret 1930/1931, vill utskottet erinra om att enligt den verkställda utredningen sammanlagda kostnaden för erforderliga byggnadsföretag uppskattats till omkring 23 millioner kronor, och att det byggnadsbehov, som ansetts böra tillgodoses under de närmaste fem budgetåren beräknats till nära 9 1/2 millioner kronor. Även om dessa siffror äro mycket approximativa och måhända tilltagna i överkant, samt åtskilliga av anläggningarna måste förutsättas bliva verkställda utan hjälp från statens sida, är det utan vidare uppenbart, att ett årligt anslag av endast 100,000 kronor måste betecknas såsom otillräckligt, om en förbättring av lokalförhållandena skall bliva möjlig inom överskådlig tid. Ehuru utskottet finner det av motionärerna framställda yrkandet om ett anslag å 500,000 kronor befogat, därest hänsyn blott och bart tages till byggnadsbehovets omfattning, anser sig utskottet dock av budgetära skäl icke kunna tillstyrka beviljandet av en så betydande summa utan vill föreslå, att ett belopp av 300,000 kronor ställes till förfogande för nästkommande budgetår. Härigenom blir det i allt fall möjligt att på ett avsevärt verksammare sätt än enligt Kungl. Maj:ts förslag lämna kommunerna det stöd, varav de visats vara i behov.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och herrar Jonssons och Hanséns samt Wikströms m. fl. ovannämnda motioner (I: 272 och II: 435), till statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsoorter, bevilja för budgetåret 1930/1931 ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott meddela.

Stockholm den 4 april 1930.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *A. C. Lindblad*, *J. L. Widell*, *Olof Olsson*, *O. Bergqvist*, *E. J. G. Rosén*, *K. V. Rydén*, *E. A. Lundell*, *C. I. Asplund*, *Oscar Olsson*, *K. E. Andersson* i Eliantorp och *A. Thelin*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *C. R. Jansson* i Falun, *P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *L. J. Carlsson-Frosterud*, *P. M. Olsson* i Blädinge, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *B. F:son Holmgren*, *J. Olofsson* i Digernäs, *G. Strindlund*, *P. C. Jonsson* i Eskilstuna och *F. V. Sandwall*.

Reservationer:

1) av herrar *Widell*, *Lundell*, *Andersson* i Eliantorp, *Thelin*, *Nilsson* i Bonarp, *Olsson* i Blädinge, *Holmgren* och *Sandwall*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Genom — — — — — riksstatsanslag.

I fråga om — — — — — föreligga.

Vad angår beloppet av det anslag, som för ändamålet bör ställas till förfogande för budgetåret 1930/1931, förefaller det utskottet, som om med hänsyn till omfattningen av det konstaterade byggnadsbehovet starka skäl talade för en höjning av den av Kungl. Maj:t föreslagna summan, även om utskottet härutinnan icke anser sig kunna gå så långt som motionärerna. Utskottet vill för sin del föreslå, att anslaget belopp för budgetåret 1930/1931 bestämmas till 200,000 kronor eller dubbelt så mycket som av Kungl. Maj:t äskats.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och herrar Jonssons och Hanséns samt Wikströms m. fl. ovannämnda motioner (I: 272 och II: 435) till statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, bevilja för budgetåret 1930/1931 ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott meddela»;

2) av herrar *Rosén*, *Rydén* och *Asplund*, vilka ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till herrar Jonssons och Hanséns samt Wikströms m. fl. ovannämnda motioner (I: 272 och II: 435), till statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet inom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, dock ej rikets nordligaste gränsorter, bevilja för budgetåret 1930/1931 ett extra reservationsanslag av 500,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott meddela.
